

Nový Zéland během uplynulého století udělal obrovský krok směrem k jihopacifické identitě a na jeho politice směrem v oblasti se to výrazným způsobem promítlo.

Jižní Pacifik je jednou z mála oblastí, kde se může ekonomická síla čtyřmilionového Nového Zélandu výrazně projevit. A také se projevuje.

Nový Zéland bude i nadále hrát roli protektora a pomocníka bývalým državám - Cookovým ostrovům, Niue a svému jedinému zbývajícím teritoriu, Tokelau. Ačkoliv je pravděpodobné, že se alespoň Cookovy ostrovy v dohledné době stanou řádným členem Commonwealthu a OSN, stále zůstanou ve volném přidružení s Novým Zélandem kvůli ekonomickým poutům, jež jsou pro malý pacifický stát klíčová. Pro zbývající území to platí dvojnásob.

Do roku 2020 by se přesto na mapě jižního Pacifiku mohly objevit nové nezávislé státy - obyvatelé Bougainville si dlouhodobě přejí nezávislost na Papue-Nové Guineji, Nová Kaledonie se hlasitě hlásí ke svým melanéským kořenům a stále důrazněji trvá na setřesení koloniálních pout, podobný vývoj, byť slabší, lze pozorovat i ve Francouzské Polynésii.

Nový Zéland se bude s Austrálií stále intenzivněji věnovat práci v regionálních organizacích, neboť jde patrně o nejschůdnější cestu, jak v jižním Pacifiku vytvořit stabilní demokratické prostředí.

K tomu však musejí všichni aktéři ujít dlouhou cestu, neboť zcela zásadním problémem je přetrvávající chudoba v Melanésii, která zatím podle ukazatelů vzdoruje všem snahám o vykořenění. Dokud se v „jihozápadním Pacifiku“ nepodaří zvýšit životní úroveň, zůstane oblast potenciálním „soudkem střelného prachu“.

To si vlády obou zemí nemohou dovolit, neboť by s ohledem na mezinárodní terorismus mohly později hořce litovat - z jejich zadního dvorku by se jim při nicnedělání mohlo stát gigantické cvičiště teroristických buněk, pro které by se logicky terčem číslo jedna stali turisté.

Nemusí se však hned jednat o zlovolné sítě mezinárodního terorismu, úplně by stačilo, aby se například Šalomounovy ostrovy, které se v nedávné době potýkaly s vlnou nepokojů, přeměnily v základnu obchodu s bílým masem či s narkotiky, která by dlouhou cestu z jihovýchodní Asie popřípadě z jižní Ameriky končila v žilách australské a novozélandské mládeže. Právě mise RAMSI na Šalomounových ostrovech ukázala, že toto nebezpečí není vyfabulovanou černou můrou.

Pokud však v oblasti nedojde k zásadnímu politickému či bezpečnostnímu otřesu, čeká obyvatele ostrovů postupný růst životní úrovně. Vyplní-li se optimistické předpovědi o nárůstu turistického ruchu, mohou všechny státy počítat s přílivem natěšených turistů, kteří rádi otevrou peněženky.

Hrozí však, že dynamický růst tohoto odvětví promění pacifické státy k nepoznání - a s nimi také životní prostředí. Tomu se musejí vlády za každou cenu vyhnout. Rizikem může být také fatální poškození životního prostředí potenciální těžbou surovin - ať již na pevnině nebo v EEZ. Doufejme, že odstrašující příklad Nauru bude pro jihopacifické státy dostatečným mementem.

Globální změny klimatu se však mohou projevit ještě dramatičtějšíм způsobem. Statistické údaje prokázaly, že se jižní polokoule včetně Antarktidy rychle otepluje a tento proces nejsilněji dopadne právě na nízko položené atoly. Zvyšující se hladina moře může vyvolat novodobé stěhování

polynéských etnik směrem na okraj Pacifiku - do Austrálie, na Nový Zéland nebo na Havaj.

V budoucnosti je velmi pravděpodobné, že se Nový Zéland ještě více ztotožní se svými jihopacifickými sousedy a že bude stát v čele snahy o vytvoření regionální zóny volného obchodu.

Nelze však nevzít v potaz stěžejní vazbu novozélandské politiky na Austrálii, která vzhledem ke své indooceánské dimenzi může přinést do regionálních organizací nové dělicí plochy. Ale je rovněž zjevné, že žádná budoucí struktura se bez Australanů neobejde.